Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ—МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 256 (3256) | 1940 оной ноябриин 2, суббото | СЭН 10 МҮНГЭ

Советскэ правительствын дээдэ наградануудта хүртэгшэд, социалистическэ Бурят-Монголой искусствын эрхим түлөөлэгшэдтэ—манай баяр!

Жаргалта арадай жабхаланта искусство

Бурят-Монголой искусствын декадада хабаадагшад, манай эрхим хүбүүд ба басагад болбол жаргалта-сүлөөтэ арадайгаа жабхаланта искусствые түрүү хүн түрэлтэнэй культурын центр. социализмын ороной зүрхэн—Улаан Москвада харуулжа, үндэр сэгнэлтэ абаба.

Бурят-Монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театр — **Ленинэй Орденоор**; тэрэнэй 66 түрүүшүүлынь—ордэнууд ба медальнуудаар шагнагдажа, Советскэ Правительствын дээдэ хайрада хүртэбэ. Тус театрын үндэһэ һуури табигшадай нэгэн, БМАССР-эй арадай артист Гомбо Цыденжаповта—Ленинэй орден барюулжа, СССР-эй арадай артистын нэрэзэргэ үршөөгдөө. Искусствын элитэ деятельнүүд: Намжил Балдано, Цыренжап Сампилов гэгшэдтэ—РСФСР-эй искусствын габьяата деятельнүүдэй нэрэзэргэ үгтэһэн байна. Театральна искусствын талантта хүдэлмэрилэгшэд: Гармаева Норма Трофимовна, Гендунова Найдан Дашинамжиловна, Генинов Чойжинима Генинович, Ильин Антроп Степанович ба Таров Николай Васильевич гэгшэдтэ—РСФСР-эй габьяата артистнуудай нэрэзэргэнүүд олгогдобо.

Энэ бүхы имагта гайхамшаг туйлалтанууд хадаа ленинско-сталинска национальна политикын торжествогой результат, алдарта ород арадай ахадүүгэй туһаламжын аша, агууехэ вождь, багша ба эсэгэ Сталинай үдэр бүрнин оролдолгын үрэ мүн.

Октябрьска социалистическэ революциһаа урда тээ олон зуун жэлдэ харанхы балар, хашаланта байдалда хабшагдажа дарагдажа байһан бурят-монгол арад болбол советскэ засагай жэлнүүдтэ бүхы ажабайдалаа бүрин шэнээр зохёожо, историческа гайхамшаг илалтануудаараа алас дуранадахи оронуудай ажалшадта—ангиин талаараа ахадүүнэртэ революционно жэшээ болоно, капиталистнуудай даралалтаһаа хахасан сүлөөржэ, коммунизмын замда орохыень уряална.

Бурят-Монгол арад болбол хэдэн зуун жэлэйгээ тэмсэлэй урые, хэтэ заяанайгаа хүсэл эрмэлзэлгын илалтые имагта лэ Агууехэ Октябриин ашаар, Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро бэелүүлжэ, культура ба искусствын хүсэнтүгэс бадаралтые хангажа байна.

Арадай үлигэр, легендэнүүдые дамжан аяар холоһоо нааша ерэһэн, гайхамшаг баатарнууд тухай түүхэнүүдынь мүнөө бурят-монгол арадай бодото байдал дээрэ бэелэжэ байна.

Энээнэй эрхим жэшээнь—Советскэ Союзай герой Гармаев Гармажаб Аюрович ба бусад болоно.

Туйлагдаһан амжалтанууд болбол улам саашадаа ургаха хүгжэхэ хэрэгтэ урмашал-зоригжол олгохо ёһотой. Тус туйлалта хадаа тон ехэ творческо хүдэлмэриин эхиниинь лэ гээшэ. Манай искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй урда маша ехэ хүдэлмэри угтажа байна. Арадайгаа искусствые хүн түрэлтэнэй культурын үндэрдхэнүүдтэ хүргэхын тулада нилээд ехэ оролдолго. хүсэлэлгэ гаргаха ёһотойбди.

Хүгжэмэй ба театральна культурые хүгжөөлгэ хадаа олониитын уранһайханай мэргэжэлэй ургалтатай нягта холбоотой. Бүхы республика дотор, илангаяа хүдөө нютагуудта арадай уранһайханай искусствын хүсэтэ хүгжэлтые хангаха шухала. Аймаг, колхоз, һургуули ба предприяти бүхэндэ уранһайханай кружогуудые олоор эмхидхэхэ ба тэдэндэ туһалха зорилго табигдана.

Үндэр дээдэ награда болбол үшөө бүри эршэмтэйгээр, хүсэтэйгөөр хүдэлмэрилхыень искусствын бүхы хүдэлмэрилэгшэдые уялгална.

Бурят-монгол арадай солото хүбүүд ба басагадта—искусствын эрхим хүдэлмэрилэгшэдтэ алдар соло!

Бүхы советскэ арадта бүрин жаргал олгогшо, ашата багша Сталинда халуун баяр!

Ленинско-Сталинска национальна политика мандаг!

СССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Бурят-Монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

Бурят-Монголой хүгжэмтэ-драматическа искусствые хүгжөөлгын хэрэгтэ гайхамшаг амжалтануудайнь түлөө бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрые—**ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНООР** шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН

Москва, Кремль.
1940 он, октябриин 31.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Бурят-Монголой АССР-эй арадай артист Г. Ц. Цыденжаповта СССР-эй Арадай артистын нэрэзэргэ олгохо тухай

Театральна ба хүгжэмэй культурые хүгжөөхэ хэрэгтэ гайхамшагта габьяануудайнь түлөө—СССР-эй Арадай артистын нэрэзэргые Бурят-Монголой АССР-эй арадай артист, бурят-монголой хүгжэмтэ-драматическа театрын уранһайханай хүтэлбэрилэгшэ Цыденжапов Гомбо Цыденжаповичта олгохо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1940 он, октябриин 31.

СССР-эй АРАДАЙ КОМИССАРНАРАЙ СОВЕДТЭ

Бурят-Монголой АССР-эй искусствые хүгжөөлгөөр хэмжээябуулганууд тухай

Бурят-Монголой АССР-эй искусствые саашадань хүгжөөхын тула зохид услови байгуулхын зорилгоор, СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй **тогтоохонь:**

1. Улан-Удэ городто, 800 хүнэй һууритай бурят-монголой хүгжэмтэ-драматическа театрын гэр 7 миллион түхэригэй гаргашалгатайгаар 1941-1942 онуудта барихые баталха.

2. Улан-Удэ город дээрэ искусствын хүдэлмэришэдэй байрын гэр 900 мянган түхэригэй гаршын сметэтэйгээр 1941 ондо барихые баталха.

3. Улан-Удэ город дээрэ уранзурагшадай мастерскойнуудай байшангые 500 мянган түхэригэй гаргашалгын сметэтэйгээр 1941 ондо барихаар баталха.

4. Бурят-Монголой АССР-эй капитальна барилгануудта зорюулан 2,5 миллион түхэриг мүнгые—СССР-эй Совнаркомой дэргэдэхи искусствын хэрэг эрхилхэ Комитедэй капитальна хүдэлмэринүүдэй планда оруулан ассигновалха.

5. Дээрэ дурсагдаһан барилгануудта бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүдые үнгэргэхын тулада ба Улан-Удэ городдохи зунай театрын гэрэй барилгын гүйсэдхэлдэ зорюулан 500 мянган түхэриг 1940 оной IV квартал соо СССР-эй Совнаркомой дэргэдэхи искусствын хэрэгые эрхилхэ Комитедтэ табиха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

Бурят-Монголой искусствын декадада хабаадагшадые шагнаха тухай

Бурят-Монголой театральна ба хүгжэмэй искусствые хүгжөөхэ хэрэгтэ гайхамшаг габьяануудайнь түлөө шагнаха:

ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНООР

1. ЦЫДЕНЖАПОВ Гомбо Цыденжаповичые — Бурят-Монголой АССР-эй арадай артист, бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын уранһайханай хүтэлбэрилэгшэ.

АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР:

1. БАЛДАНО Намжил Гармаевичые—Бурят-Монголой АССР-эй арадай артист, драматург-режиссёр.
2. ГЕНДУНОВА Найдан Дашинамжиловнае — Бурят-Монголой АССР-эй габьяата артистка, бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын артистка.
3. МОИСЕЕВ Игорь Александровичые—декадын главна балетмейстер.
4. ПАВЛОВ Георгий Ефимовичые—Бурят-Монголой АССР-эй искусствын габьяата деятель, бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын уранзурааша.
5. ПЕТРОВА Надежда Казаковнае—бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын артистка.
6. СЫДЕНОВ Матвей Михайловичые —бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын директор.
7. ТАРОВ Николай Васильевичые—Бурят-Монголой АССР-эй габьяата артист, бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын артист.
8. ТИМИН Александр Ивановичые—Бурят-Монголой АССР-эй искусствын габьяата деятель, бурят-монголой хүгжэмтэ-драматическа театрын уранзурааша.
9. ТУМАНОВ Иосиф Михайловичые—декадын уранһайханай хүтэлбэрилэгшэ.
10. ФРОЛОВ Маркиан Петровичые—композитор.

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР:

1. БАЛДАКОВ Бадма Милентьевичые —бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын артист.
2. БЕЛЬГАЕВ Гомбо Цыбиковичые—Бурят-Монголой АССР-эй искусствын хэрэгүүдые эрхилхэ Управлениин начальник.
3. БЕРЛИНСКИЙ Павел Михайловичые—композитор ба бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын главна дирижер.
4. БОРЧХАДЗЕ Михаил Владимировичые—бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын дирижёр.
5. ГАРМАЕВА Норма Трофимовнае—Бурят-Монголой АССР-эй габьяата артистка, бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын артистка.
6. ИЛЬИН Антроп Степановичые—бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын артист.
7. КИГЕЛЬ Григорий Львовичые—декадын главна уранзурааша.
8. МАКЕЕВ Николай Михайловичые —бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын директорые орологшо.
9. МИДНЫЙ Василий Даниловичые—бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын хормейстер.
10. МИРОНОВ Филипп Абашеевичые —декадын парторг.
11. НИКОЛАЕВ Петр Нагаслаевичые —бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын артист.
12. ПАГБАИН Жугдэр Сандановичые —Бурят-Монголой АССР-эй габьяата артист, бурят-монголой хүгжэмтэ-драматическа театрын артист.
13. РЫК Изидор Львовичые—бурят-монголой гүрэнэй филармониин арадай инструментнүүдэй оркестрын дирижёр.
14. СТРЕЛЬЦОВ Николай Александровичые—РСФСР-эй СНК-гэй дэргэдэхи искусствын хэрэгүүдые эрхилхэ Управлениин начальнигые орологшо.
15. ХОБОРКОВ Цырен Лубсановичые —бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын артист.
16. ЧАГДУРОВ Доржи Чагдуровичые —чканщик.
17. ШАГЖИН Цырен Галзутовичые —бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын артист.
18. ЯМПИЛОВ Баудоржи Базаровичые—композитор.

«АЖАЛАЙ ОТЛИЧИИН ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

1. АРСАЛАНОВ Абида Арсалановичые—бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын артист.
2. АРСЕНЬЕВ Михаил Сергеевичые —балетмейстер.
3. БАТУЕВ Жигмидые—бурят-монголой гүрэнэй филармониин арадай инструментнүүдэй оркестрын дирижёр.
4. БАТУРИН Иван Никитичые—бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын артист.
5. ВАСИЛЬЕВ Феофан Филипповичые —Тарбагатайн районой колхозно хоорой хүтэлбэрилэгшэ.
6. ГЕРГЕСОВА Татьяна Ефремовнае —бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын балетмейстер.
7. ГОЛУБКОВ Алексей Сергеевичые—сценын машинист.
8. ДОНДУКОВ Дагба Доржиевичые—бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын артист.
9. ДУГАРОВА Цыбикмидые—бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын хоорой солистка.
10. ДЫНИНА Елена Викторовнае—хубсаһа уралагша.
11. ДЬЯКОВА Тамара Александровнае—декоратор-уранзурааша.
12. ЖЕЛЕЗНОВ Александр Мироновичые—бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын багша-вокалист.
13. ЖИГЖИТОВА Агния Ильиничнае—бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын баледэй солистка.
14. ЗИМИН Владимир Михайловичые —декоратор-уранзурааша.
15. КОРОТКОВ Шарип Васильевичые —бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын артист.
16. ЛУЧКО Семен Ефремовичые—гүрэнэй филармониин симфоническа оркестрын хүгжэмшэ.
17. ЛЫГДЭНОВА Вера Дашеевнае—бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын артистка.
18. МАМУЛОВ Георгий Соломоновичые—электроцехые даагша.
19. МАШАРОВ Михаил Матвеевичые —бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын артист.
20. МИРОНОВА Галина Павловнае—гүрэнэй филармониин хоорой солистка.
21. МОРОШКИН Виктор Ивановичые —композитор.
22. МОТОРИН Николай Ивановичые —бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын оркестрын артист.
23. НАМСАРАЕВ Даша Бадмаевичые —бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын артист.
24. ПОЛЯНОВСКИЙ Георгий Александровичые—театрын ба филармониин хүгжэмэй консультант.
25. РЫЖАКОВ Федор Ферапонтовичые—Тарбагатайн районой колхозно хоорой солист.
26. СЕРГЕЕВА Зоя Игнатьевнае — арадай инструментнүүдэй оркестрын хористка.
27. СТЕПАНОВА Мария Николаевнае —бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын артистка.
28. ТАГОНОЕВА Анна Бархаровнае—бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын баледэй солистка.
29. ФРИНДИШТЕЙН Батор Петровичые—эвенкийскэ дуунай ба пляскын ансамблиин солист.
30. ХАЛМАТОВ Владимир Константиновичые — Бурят-Монголой АССР-эй габьяата артист.
31. ХАЛТАЕВА Прасковья Александровнае—гүрэнэй филармониин дирижёр.
32. ЧЕРНЫШЕВ Василий Анисимовичые—бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын баледэй солист.
33. ЧУКОВ Владимир Георгиевичые — режиссёр.
34. ЧЕРНОУТОВ Борис Булгатовичые—уранзурааша.
35. ШАНГИНА Аксинья Николаевнае—эвенкийскэ дуунай ба пляскын ансамблиин солистка.
36. ЯЗЫКОВА Клавдия Васильевнае —бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын артистка
37. ЯКОВЛЕВ Михаил Васильевичые —бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын бутафорско таһагые даагша.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. КАЛИНИН.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1940 он октябриин 31.

РСФСР Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

Бурят-Монголой гүрэнэй хүгжэмтэ драматическа театрын артистнуудта нэрэзэргэнүүдые олгохо тухай

Театральна ба хүгжэмэй культурые хүгжөөлгэдэ гайхамшаг габьяануудайнь түлөө Бурят-Монголой АССР-эй искусствын хүдэлмэрилэгшэдтэ хүндэтэ нэрэзэргэнүүдые олгохо:

РСФСР-эй ИСКУССТВЫН ГАБЬЯАТА ДЕЯТЕЛЬНҮҮДЭЙ НЭРЭЗЭРГЫЕ:

1. БАЛДАНО Намжил Гармаевичта—Бурят-Монголой АССР-эй арадай артист, драматург-режиссёр.

2. САМПИЛОВ Цыренжап Сампиловичта – Бурят-Монголой АССР-эй арадай уранзурааша.

РСФСР-эй ГАБЬЯАТА АРТИСТЫН НЭРЭЗЭРГЫЕ:

1. ГАРМАЕВА Норма Трофимовнада—Бурят-Монголой АССР-эй габьяата артистка.

2. ГЕНДУНОВА Найдан Дашанамжиловнада — Бурят-Монголой АССР-эй габьяата артистка, бурят-монголой хүгжэмтэ-драматическа театрын артистка.

3. ГЕНИНОВ Чойжинима Гениновичтэ—Бурят-Монголой АССР-эй габьяата артист, Бурят-Монголой АССР-эй гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын артист.

4. ИЛЬИН Антроп Степановичта—бурят-монголой хүгжэмтэ-драматическа театрын артист.

5. ТАРОВ Николай Васильевичта—Бурят- Монголой АССР-эй габьяата артист.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ А. БАДАЕВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь П. БАХМУРОВ.

Город Москва,
1940 оной октябриин 31.

Москвада болоһон Бурят-Монголой искусствын декадада хабаадагшадые ба эмхидхэгшэдые шагналга

СССР-эй Совнарком болбол Москва городто болоһон бурят-монголой искусствын декадада хабаадагшадые ба эмхидхэгшэдые 2 һарынь салингаар шагнаха гэжэ тогтообо.

Декадада хабаадалсаһан үхибүүд болбол амаралгын гэрнүүдтэ ба санаторинуудта ошохо путёвкоор шагнагдаба.

(ТАСС).

Бурят-Монголой искусствын декадада хабаадагшадые шагналга

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй энэ оной октябриин 31-нэй Указаар Бурят-Монголой театральна ба хүгжэмэй искусствые хүгжөөлгын хэрэгтэ гайхамшаг габьяануудые гаргаһанайгаа түлөө:

Бурят-Монголой АССР-эй арадай артист, бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын уранһайханай хүтэлбэрилэгшэ Гомбо Цыденжапович Цыденжапов—ЛЕНИНЭЙ орденоор шагнагдаба.

Ажалай Улаан Тугай орденоор 10 хүн шагнагдаа. Тэдэнэй дунда: Балдано Намжил Гармаевич—бурят-монголой АССР-эй арадай артист, драматург-режиссёр; Гендунова Найдан Дашинамжиловна — Бурят - Монголой АССР-эй габьяата артистка, бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын артистка; Петрова Надежда Казаковна—бурят-монголой гүрэнэй хүгжэмтэ-драматическа театрын артистка ба бусад.

Хүндэлэлэй тэмдэг орденоор 18 хүн шагнагдаба.

Ажалай отличиин түлөө медаляар 37 хүн шагнагдаһан байна.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар, театральна ба хүгжэмэй культурые хүгжөөлгэдэхи гайхамшаг габьяануудайгаа түлөө бурят-монголой искусствын декадада хабаадаһан хэдэн хүнүүдтэ хүндэтэ нэрэзэргэнүүд олгогдобо. РСФСР-эй искусствын габьяата деятелиин нэрэзэргэ хоёр хүндэ олгогдоо. РСФСР-эй габьяата артистын нэрэзэргэ—5 хүндэ олгогдоһон байна. (ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Амжалтануудаа улам бэхижүүлхэбди

Улан-Удын Мяханай комбинадай стахановецууд ба ударнигууд болбол Сталинска Гурбадугаар Табанжэлдэ Бурят - Монголой республикын ба СССР-эй улаантугта түрүү предприятинуудай зэргэдэ орожо шадахаар хүдэлмэрилхэбди гэжэ энэ жэлэй эхиндэ, өөһэдтөө социалистическэ уялгануудые абаһан юм.

Социалистическэ соревнованиие үргэнөөр дэлгэрүүлэлгын үндэһэ һуури дээрэ, комбинадай бүхы хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба служащинар түрүүшын хахад жэлэйгээ планиие 151,2% дүүргэбэ. Хэрбээ энэ жэлэй 9 һарын планай дүүргэлтые хаража үзэбэл, 122,2% болоһон байна. Энээнтэй хамта, бүтээн гаргадаг продукциингаа шанарые бүри дээшэлүүлгээр бага бэшэ хүдэлмэри хэгдээ.

Комбинадай коллектив I кварталайгаа планиие отличнаар дүүргэһэнэйгээ түлөө—ВКП(б)-гэй Пригороднэ райкомой ба райсоведэй дамжуулгын Улаан Тугые эбаад, тэрэнээ бэхижүүлжэ шадаһан ба түрүүшын хахад жэлэйгээ планиие эрхим һайнаар дүүргэһэнэйгээ түлөө—СССР-эй һү-мяханай промышленностиин Наркомадай ба тусхайта Союзай ЦК-гэй дамжуулгын Улаан Тугые абаба.

Эдэ амжалтанууд хадаа стахановецуудай үүсхэл ба ажалай энтузиазмын ургалтын үндэһэн дээрэ туйлагдаа. Арһа нооһоной цехэй начальник нүх. Бургарита ба гэдэһэ буйлуулдаг цехэй начальник—ВКП(б) гэй член нүх. Стрелядкин гэгшэдэй оролдолгоор, комбинат болбол түрүүшын хахад жэлэй тэршо соо планһаа үлүү сырье болбосоруулан гаргаба.

Колбасагай цехэй начальник—ВКП(б)-гэй член нүх. Демидов ба технолог нүх. Трусов гэгшэд үйлэдбэриин процессые зүбөөр эмхидхэжэ, үргэн хэрэгсэлэй элэлнүүдые бүтээдэг цехэй хүсые 50% шахуу дээшэлүүлһэн байна. Нүхэр Морозов ба тэрэнэй туһалагша нүх. Гончаров гэгшэдэй хүтэлбэреэр, холодильна цехэй стахановецууд ба ударнигууд шэнэ үүсхэлнүүдые гаргаһан байна.

Эрхим стахановецууд-коммунистнууд: нүх. Чеченина—нормоёо 342%, нүх. Цыремпилова—269% стахановецууд Сучков—290%; Федоров—220%, Васильев—177%, Иванов—177% дүүргээд.

Колбасагай цехдэхи комсомолецууд-залуушуудай бригадын хүдэлмэришэ нүх. Морозова шэнэ нормоёо 125% дүүргэнэ. Арһа-нооһоной цехэй стахановецууд: нүх. Либенко—даабаряа 157,2% ба нүх. Кузмина—334,4% гүйсэдхэнэ. Тэрэшэлэн, „Һү-мяханай промышленностиин отличник" гэһэн значогоор шагнагдаһан слесарь нүх. Осадчих нормоёо 230%, нүх. Дульников—262%, нүх. Егоров—263% дүүргэнэд.

Комбинат болбол IV кварталай тон харюусалгата үедэ ороод байна. Зүгөөр, энэ кварталай хүдэлмэриие амжалтатайгаар дүүргэхэ аргабайдал хүсэд бии. СССР-эй һү-мяханай промышленностиин Наркомадай ба Союзай ЦК-гэй дамжуулгын Улаан Тугые манай комбинадайхид угаа ехэ урматайгаар угтаба. Энэ хадаа тэрээниие большевистскэ хэрэгээр харюулхын тула бүри эршэмтэйгээр хүдэлмэрилхые үшөө ехэ амжалтануудые туйлахые уялгална.

Гэхэтэй хамта, комбинадай цехүүд бултадаа жэшээтэ һайнаар хүдэлмэрилбэ гэжэ хэлэжэ шадагдахагүй байна. Манай практическа хүдэлмэридэ дутуу дундануud олон. Жэшээлхэдэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй июнийн 26-най Указые хүсэд бэелүүлжэ шадаадүй байнабди.

Манай комбинадай стахановецууд ба ударнигууд, жэлэйгээ планиие декабриин 15-да дүүргэхэбди гэһэн уялга абаба. Энээнээ дүүргэхэшье байхабди.

Комбинадай дэргэдэхи партийна организаци болбол прогульщигуудта ба хулгай хэгшэдтэ эсэргүү эрид шангаар тэмсэжэ, үйлэдбэриингөө программые дүүргэлгэдэ большевистскэ хүдэлмэри ябуулжа байна. Манай организацидахи коммунистнуудай олонхинь үйлэдбэри дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа, авангардна үүргэнүүдээ бэелүүлнэд. Гол гол цехүүдые коммунистнууд толгойлно.

БЕЛУХ П. Я.—Мяханай комбинадай парткомой секретарь.

Туһаламжа эригдэнэ

ВКП(б)-гэй XVIII съездын тогтоолнуудай ба нүх. Сталинай заабаринуудай үндэһөөр, партийна эхин организацинууд болбол оборонно хүдэлмэриие һайжаруулхын тула, осоавиахимай эхин организацинуудай хүдэлмэридэ үдэр бүри бодото туһаламжа үзүүлхэ уялгатай.

Зүгөөр, Яруунын аймагай, Домныи сомоной, „Улаан Туяа" колхозой дэргэдэ 1930 онһоо хойшо осоавиахимай эхин организаци байбашье, хэһэн хүдэлмэринь тон бага. Эндэхи партийна ба комсомольско организацинууд болбол осоавиахимай хүдэлмэриие огто хэрэгсээнэгүй. Гадна, парторганизациин секретарь нүх. Бадмаев ба комсомольско организациин секретарь нүх. Жамсаранов гэгшэдһээ туһаламжа ба заабари эрихэ хандахада, анхаралдаа абадаггүй юм.

Ж. Дамдинов.

Омогорхолоор угтаба

ЗЭДЭ. Ажалай хүсэтэ резервнүүдые байгуулга тухайда СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые оломиллионно залуушууд угаа ехээр һайшаана. Погранична Зэдын аймагай комсомолецууд, эдиршүүд болбол советскэ правительствын шиидхэбэриие ехэ дэбжэлтээр угтаһан байна.

Фабрико-заводуудахи һургуулида хабаадуулхын түлөө тус аймагта 50 һуури үгтөө. Ажалшадай депутадуудай Советтэ колхозно эдиршүүдэй зүгһөө хэдэн олон гүйлтанууд орожо эхилбэ. Тэдэнэр, хүсэнтүгэс социалистическэ промышленность дээрэ хүдэлмэрилхэ хүсэл дураяа мэдүүлнэд.

Колхозник-комсомолец нүхэр Дугаров, аймцентрдэхи хэлхээ холбооной комсомольско организациин секретарь нүхэр Полежаев гэгшэд залуу нүхэдтөө жэшээ харуулан, училищида һурахын тула мэдүүлгэ үгөөд байна. Тэдэнэй эрилтэнүүдынь Аймгүйсэдкомоор хангагдахань лабтай.

Ц. Оронгоев.

Бурят-монголой искусствын декадын залуухануд хабаадагшад (зүүн гарһаа): Валя Машарова (№ 1 һургуули), Ала Хандронова (№ 3 һургуули), Ася Сельверова (№ 7 һургуули).
Пестеревэй фото.

Агитационно хүдэлмэридэ анхаралаа табиха

Агитационно-массовэ хүдэлмэриие үргэнөөр дэлгэрүүлгэ угаа ехэ удхашанартай. Гэбэшье, мүнөө үедэ энэ шухала хүдэлмэри Зэдын аймагта хангалтагүйгөөр ябуулагдана.

Аймаг доторонь таряа сохилго, сэбэрлэлгэ, намарай пар хахалалга үшөө дүүрээдүй. Илангаяа Каландарашвилиин, Желтуриин, Паранай, Доодо-Ториин сельсоведүүдтэ таряа сохилго, тушаалга, сомолго ба бусад хүдэлмэринүүд болошогүйгөөр унжагайржа байна.

Гүнзэгы гээгдэлэйнь гол шалтагаан юуб гэбэл, агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэринүүдые ажахын зорилгонуудтай зохилдуулан табижа шадаагүйдэ байна. Зарим сомонуудай ба колхозуудай түрүүлэгшэнэр „агитациие һанахаһаа байтагай, ажалдаа ядашоод байнабди"—гэжэ харюусадаг зантай. Агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэринүүдһээ ажал хүдэлмэриин амжалтанууд дулдыдадаг гэжэ ойлгохоор болоо.

Большевистскэ агитаци хаана үргэнөөр ябуулагданаб, тэндэ амжалтанууд туйлагдана. Жэшээлхэдэ, Боргойн сельсоведэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозые абаад үзэе. Мүнөө жэлдэ элбэг ехэ ургаса хуряаба. Хадалгаяа хаһа соонь дүүргээд, сохилго ба сомолгые эршэмтэйгээр ябуулжа, һаяар дүүргэхэеэ байна. Хүдөөажахын продуктнуудые (тоһо, нооһо, арһа, картофель, капуста, морковь гэхэ мэтые) тушааха планаа аймаг соогоо түрүүлэн дүүргээ. Намарай пар 100 процент хахалагдаба.

Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Дашижап Мункуев болбол угаа ехэ оролдолго гаргажа, гүрэндэ долоон зуугаад центнер, натуроплатада 800 центнер таряа тушаажа, планаа үни дүүргээ. Эдэ амжалтануудынь — имагтал колхознигуудай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэринүүдые үндэр хэмжээдэ табиһанай үрэ мүн. Эндэ хамтадаа 12 агитаторнууд хүдэлмэрилдэг. Тэдэнэй дунда сомоной Соведэй түрүүлэгшэ Сандаков, секретарь нүхэр Базаров, колхозой хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Мункуев, Самбуев, Цыренов гэгшэд бии. Эдэ коммунистнууд хадаа бусад агитаторнуудта бодото жэшээ харуулан, занятинуудаа планай ёһоор ба һонирхолтойгоор үнгэргэнэ. Октябрь һара соо нэжээд бүриин 10 гаран занятинуудые ба хөөрэлдөөнүүдые хэбэ. Энээндэнь мянгаад колхознигууд хабаадаа. Тус агитколлективые партиин Айкомой түлөөлэгшэ пропагандист нүхэр Павел Степанович Алешин толгойлно. Нүхэр Алешин болбол агитаторнуудай хүдэлмэридэ шухата туһаламжануудые үгэжэ, һайнаар хүтэлбэрилнэ. Мүнөө тэндэ агитационно хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулагдажа байна.

Гэхэтэй хамта, тус сомоной, Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыбикжапов) болбол хуряалгын түрүүшын үдэрнүүдтэ эршэмтэйгээр ажаллажа байһан аад, агитационно хүдэлмэриин ба хүтэлбэриин һулараһанай эсэстэ, гүнзэгы гээгдэлдэ ороһон байна. Хэдэн арбаад гектар хадагдаһан тарияаниинь боогдоодүй хэбтэнэ. Натуроплатада 1000 центнер тушааха ёһотой аад, минии 100 центнер оруулба. Хүдөөажахын продуктнууд (тоһо, картофель гэхэ мэтэ) тушаагдаадүй. Адууһа малаа үбһэ тэжээл, дулаан байра хангаадүй байһаар. Октябрь һара соо гурба дахин занятиин үнгэргэгдэһэн болобошье, хабаадагшадай тоонь хорёод хүнүүдһээ дээшэ гараагүй. Сомоной избач нүхэр Лубсанов эндэхи агитколлективые толгойлхо ёһотой аад, тус уялгадаа тон хайша хэрэгээр хандана.

ВКП(б)-гэй Зэдын айкомой агитаци ба пропагандын таһаг (эрхилэгшэнь нүхэр Е. Яцевич) болбол дээрэ дурсагдаһан фактнуудһаа зохихо выводүүдые хэжэ, агитационно хүдэлмэриие большевистскээр эмхидхэхэ ба хүтэлбэрилхэ уялгатай.

Ц. Дамбиев.

БМАССР-эй Совнаркомдо

Бурят-Монгол АССР-эй Арадай Комиссарнарай Совет болбол Селенгэдэ хүүгэдэй туберкулезно санатори барихын тулада 31,4 мянган түхэриг табиба.

* * *

БМАССР-эй Совнарком болбол Чулуутайн леспромхозой хүдэлмэришэдэй, һургуулиин наһанай хүүгэдэй олон болоһон ушарһаань, Заиграйн аймагай Чулуутайн эхин һургуулиие хүсэдбэшэ дунда һургуули болгожо баталба. Һургуулиие ба багшанарые бүхы хэрэгсэлнүүдээр гүйсэд хангахыень Чулуутайн леспромхозой директорые уялгалба.

Солоомо—үнэтэ тэжээл мүн

(Манай корреспондентһээ)

ПЕТРОПАВЛОВКА. Зэдын аймагай зарим колхозууд намарай хүдэлмэринүүдые болошогүйгөөр удааруулна. Таряа сохилгые олонхи колхозууд дүүргээдүй. Каландарашвилиин, Алцагай, Баянай ба бусад сомсоведүүд хуряаһан тарияанайгаа хахадыеншье сохёодүй байһаар. МТС-үүдэй комбайнууд ба молотилканuудынь элдэб хүндэгүй шалтагаануудһаа удаан саг соо миин байна.

Энээнһээ гадна, комбайнаар хуряагдаһан полинууд дээрэ хэдэн мянгаад центнер соломонь хуряагдангүй хосоржо хэбтэнэ. Энээндэ зарим колхозуудай түрүүлэгшэнэр тоншье харюусалгагүйгөөр, хайша хэрэгээр хандана.

Жэшээлхэдэ, „Улаан Үшөөтэй" артелиин түрүүлэгшэ нүхэр Галданов, „сохилгоёо дүүргээд солоомоо хуряахабди" — гэжэ сэхэ хөөрэжэ һууна. Харин, таряа сохилгонь һая хахадлажа байна.

Мүн тэрэшэлэн, Доодо-Бургалтайн сомоной „Заветы Ильича" (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыремпилов), Боргойн сомоной, Кагановичын нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыбикжапов), Баянай сельсоведэй, Ворошиловай нэрэмжэтэ ба бусад хэдэн колхозуудай полинууд дээрэнь нилээд ехэ солоомо үрэгдэжэ байһаар. Хори шахуу колхозууд гүрэндэ таряа тушаалгаяа, натуроплатаяа дүүргээдүй. Илангаяа Алцагай сомоной (түрүүлэгшэнь нүхэр Дунаев), Наранай сельсоведэй (түрүүлэгшэнь нүхэр Котельников) колхозууд удааруулна.

Энэ жэлэй элбэг баян ургасые эрхим шанартайгаар, эршэмтэйгээр хуряажа абахын орондо, тус аймаг тон ехээр унжагайруулжа байна. ВКП(б)-гэй Айкомой секретарь нүх. Зимин, Аймсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр Ушнаев ба АЗО-е даагша нүхэр Зайцев гэгшэд дутуунуудаа дары усадхахын орондо, харин һанаа амархан һуужа байнад.

1940 оной ноябриин 7-ниие үнгэргэлгөөр Улан-Удэ городой ажалшадай демонстрациин план

1. Ноябриин 7-до демонстрацида бүхы хабаадагшад өөһэдынгөө коллективүүдтэ үглөөнэй 9 часта сугларха ба районно колоннонуудай байрада 10 часта эмхитэйгээр ошохо.

2. Доро дурсагдаһан пунктнуудта районно колоннонууд сугларха:

а) Центральна район — Революциин талмай дээрэ;

б) Железнодорожно район — Культурын Дворецтэ;

в) Пригороднэ район — Райсовет (Казачья ул.).

Районно комиссиин заабаряар, колоннодо 6—6 хүн зэргэлээд ябаха. 10 часта районно колоннонуудые тогтоолго дүүрэхэ ба 11 часта гаралгын гуримда бэлэн байха.

3. Демонстрацида иимэ маршрут тогтоогдоно:

а) Центральна районой колонно — Революциин талмай, Ленинэй, Читинскэ улица, Соведүүдэй талмай, Рабочий, Сталинай ул., Революциин талмай.

б) Железнодорожно колонно—Культурын дворец, Мухинай улица, Городской сад, Куйбышевай, Ленинэй, Читинскэ ул., Соведүүдэй талмай, Сталинай, Куйбышевай ул., Горсад, Мухинай ул.

в) Пригороднэ район — Казачья, Бабушкинай ул., Удын хүүргэ, Калининай, Куйбышевай, Ленинэй, Читинскэ ул., Соведүүдэй талмай, Рабочий, Сталинай, Куйбышевай, Калининай ул., Удын хүүргэ, Бабушкинай ул.

4. Соведүүдэй талмай дээгүүр гаралгын гурим:

а) Колоннонуудые толгойлогшо Железнодорожно районой колонно ерэжэ, демонстрациие нээхэ ёһотой.

б) Удаалуулан Центральна районой колонно гараха.

в) Гурбадахинь Пригороднэ районой колонно гараха байна.

5. Соведүүдэй ба Революциин талмайнууд; улицанууд: Ленинэй, Сталинай, Куйбышевай, Трактовс, Вокзальна, Калининай, Набережна, Бабушкинай, Казачья, Рабочий, Ранжуровай, Читинскэ, мүн тэрэшэлэн тэдэниие бүхы хүндэлэн гарадаг улицануудаар үглөөнэй 9 часта ябалга зогсоогдохо.

6. Читинскэ улицаар тогтоогдоһон табилгаар ба уряатай билеэдээр паспортаа заагүй харуулһанай һүүлдэ, Соведүүдэй талмайда ошохые зүбшөөгдэхэ; СССР-эй, РСФСР-эй, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадууд өөрынгөө мандадаар гараха.

12 хүрэтэрхи наһанай үхибүүд түрэлхидтэеэ һаадгүйгөөр гараха (пропускгүйгөөр). 10 час 45 минутада талмай тээшэ ошолго зогсоогдохо байна.

7. Демонстрациин үнгэрхэ үедэ гуримые сахилгые хангалта болбол БМАССР-эй УРКМ НКВД-гэй Албанай Таһагые ба Боевой Бэлэдхэлые даагша, Милициин младша лейтенант нүх. Байбородинда даалгагдана.

Городской Октябрьска комисси.

ГРЕЦИ

(Справка)

Гречəскэ королевство болбол Балканска хахад аралай урда хубида байдаг ба Ионическа ба Эгейскэ далайнуудахи хэдэн аралнуудые эзэлдэг байна. Оронойнь ниитэ талмай 130 мянган квадратна километр болодог юм. Ажаһуугша хүн зонойнь тоо — 6.800 мянган хүн. Греци хадаа баруун хойноһоо Албанитай, хойто талаһаа—Югославитай ба Болгаритай, зүүн хойноһоо—Турцитай нэгэн хилэтэйнүүд ба баруун тээһээ, урдаһаа ба зүүн тээһээ Ионическа ба Эгейскэ далайнуудаар хаялалгдадаг байна.

Грециин эрье шадарайнь лининүүд угаа олон газараар таһархай ба тэрэнэй ниитэ дээрээ уртань 13800 километр үргэлжэлдэг байна. Греци дотор 196 томо ба жэжэхэнүүд портнууд бии, эдээнһээ эгээн шухала портнь хадаа оронойгоо бүхы далайнь наймаанай 45 процентые хабаадуулдаг Пирей гэжэ афинска порт болоно. Грециин главна город—400 мянган шахуу һуурин зонтой Афины город болоно.

Пирэй, Салами, Салоники гэжэ портнууд болбол Грециин уһан-сэрэгэй тон томонууд базануудынь болодог юм. Грециин Салоники порт хадаа дэлхэйн дайнай үедэ событинуудай хүгжэлтэдэ ехэхэн үүргэ дүүргэһэн байна. Салони дээрэ буулгагдаһан антантын арми болбол Франше д'Эспере гэгшын командовани доро дайнай ябуулгануудые хэжэ, 1918 ондо Болгариин армиие ба удаалуулан турецкэ армиие бутасохиһон юм.

Греци болбол дундададалайдахи тон шухала замуудай һэлгэлдээн дээрэ байна ба тиихэтэй хамта Дундада далайн бассейнын зүүн хубидахи стратегическэ түрүү удхашанартай хэдэн аралнуудтай байна. Грециин баруун эрьеые зубшуулан Ионическа аралнууд ба Эгейскэ далайн аралнуудай ехэнхи хубинь—Эвбея, Крит, Самос, Хиос, Лесбос гэһэн аралнууд Грецидэ хабаадана. Крит арал болбол Эгейскэ далайда оролгын түлхюур мэтэ болоно. Энэ арал дээрэ байгаа Суда порт хадаа угаа ехэ военнэ-стратегическэ удхашанартай. Гречəскэ аралнууд болбол Египет, Суэцкэ канал, Сири, Турци тээшэнхи замууд дээрэ булимтарангы позицинуудые эзэлдэг байна.

Албани ба Италиин урда заха хоёрой хоорондуур Адриатическа далайда оролгын үүдэн дээрэ байгаа гречəскэ Карфу арал хадаа угаа ехэхэн военно-стратегическэ удхашанартай юм. Карфугай удхашанарынь хадаа 1939 оной хабар Албаниие Италиин булимтарап эзэлһэнэй һүүлдэ илангаяа ехэ болоһон байна. Тус аралай талмайнь хэмжээ—120 квадратна километр. Хүн зониинь—100 мянганһаа дээшэ. Главна городынь—Карфу, тэндэхи хүн зонойнь тоо—35 мянга шахуу. Энэ арад хадаа зүбхэн 2,5 километр үргэнтэй проливаар Албаниин эрьенүүдһээ зайтай.

Крит арал ба Турциин малоазиатска эрьенүүд хоорондо Додеканес гэжэ итальянска аралнууд бии юм. Тэдэ аралнууд хадаа итальянецуудаар уһан-сэрэгэй ба авиационно хүсэтэ базанууд болгогдонхой. Энэ архипелаг дээрэ һүүлэй үедэ итальянецуудаар хүсэтэйгөөр бэхижүүлэгдэһэн Лерос арал хадаа илангаяа ехэ удхашанартай. Тиимэ дээрэһээ Эгейскэ далайһаа Дундада далайн зүүн хуби тээшэнхи зам дээрэ Грециин уһан-сэрэгэй ба авиационно хүсэтэ базануудынь Крит арал дээрэ ба Италиинхи—Додеканес аралнууд дээрэ тогтонхой байнад. Мүн Адриатическа далайда оролгын үүдэн дээрэ Карфу арал тушаа—Бриндизидэ, Тарантодо итальянска хүсэтэ базанууд бии юм.

Дундададалайн зүүн хубидахи итальянска базануудта мүн лэ ливийскэ уһан-сэрэгэй ба авиационно Тобрукедэхи (Кирейнайка), Триполидохи (Триполитани) опорно пунктнуудые, баһа тэрэшэлэн Дундададалайн эгээ уйтан газарта —баруун-удра ба зүүн хубинууд хоорондо байгаа Сицили ба Пантеллери аралнууд дээрэхи базанууд хабаадалсанад.

Мусольско нефть зөөлгын нефтепроводой дүүрэдэг Триполи (Сири) ба Хойфе (Палестина) городуудта оролгые хамгаалагша Кипр арал хадаа Дундада далайн зүүн хубидахи английска сэрэгэй базануудай нэгэн болоно гэжэ нэн түрүүндэ тэмдэглэмээр байна. Англи болбол Кипр аралые ба Александридахи (Египет) уһан-сэрэгэй базые эзэмдэн байхадаа, Суэцкэ каналда оролгые хамгаалха байна. Баруун тээшээ бүри саана, Сицилидэ ба Пантеллеридэ дүтэхэн, Англиин уһан-сэрэгэй үшөө нэгэ база—Мальта бии юм.

Дундададалайн бассейнын зүүн хубидахи Англиин ба Италиин хэдэн олон тоото уһан-сэрэгэй ба авиационно томонууд базануудай олоор байгуулагдаһан ушар хадаа Египет, Суэц ба турецкэ проливууд тээшэнхи далайн замууд дээрэ байгаа Грециин ба тэрэнэй аралнуудай стратегическэ удхашанарые улам ехээр дээшэлүүлнэ.

Өөрынгөө хуурай газарай хилэнүүдые бүхэжүүлгээр Греци болбол ехэхэн хүдэлмэринүүдые һүүлэй жэлнүүдтэ ябуулаа. Хойто хилэнүүдээ зубшуулан французска Мажино лини шэнги «Метаксас лини» гэдэгые байгуулба. Энэ лини хадаа гурба мянган бэхижүүлэгдэһэн пунктнуудтай ба 600 километр уртатай байна. Бэхижүүлэгдэһэн пунктнуудынь дэлхэйн байгаалиин хаалтануудаар—үндэр хаданuудаар—хоорондоо хаалтатай байна.

Коринфско канал болбол өөрынгөө сэрэгүүдые Эгейскэ далайһаа Ионическа далайда ба һөөргэнь зөөлгэдэ Грецээр хэрэглэгдэжэ болохо юм.

(«Правда», октябриин 27).

Карюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Каландарашвили, 19. Телефоны: отв. редактора—3-28; секретариата—3-44; отделов партийной жизни, агитации и пропаганды—7-56 (2 зв.); экономического отдела—7-55; отдела писем—5-07; дежурного по редакции—5-07.

Н-4200

Типография НКМП БМАССР.